

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gavdendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventvales Conciones

**Sarasa, Alfonsus Antonius de
Antverpiae, 1664**

§. V. Ostenditur nocitum id tibi, si per diuitias incrementum statui tuo
fiat; neque ea te facturum bona opera diuitem, quae facturum te pauper
credis; imo ne ea quidem quae pauperior modò facis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

date si placet tempus, alia dum euoluero, ostendam statu sub contentus quo pacto esse quis possit, & tamen maiores diuitias dignitatesue expetere placide, sic ut de tranquillitate animi discedat nihil. Sinite id modo me nunc agere, vt planè vobis persuadeam, nihil admodum ut tibi bene sit referre, per diuitiarum, honorumue incrementa, proprium tibi mutari statum; imo vero bono tuo ea etiam officere.

S. V.

Ostenditur nocitrum id tibi, si per diuitias incrementum statui tuo fiat: neque eâ te facturum bona opera diuitem, quæ facturum tecredis; imo ne ea quidem quæ pauperior modo facis.

Paril am-
plius diui-
tiarum op-
erant qui-
dam, ut
possint ope-
ra miseri-
cordiae ex-
ercere.

A Liquis adhuc animo tuo inhæret scrupulus, necdum penitus acquiescis. Sic est inquis. Nam ut vera sint hæc omnia, ea que quæ negare non possim; tamen id mihi nemo non concesserit, valetudinem rectam, bona corporis & commoda, opes dignitatesque multum virtutibus exercendis conducere, instrumentaque esse ut recte fateretur Augustinus *quibus facias bene*; & multis bene dum facis, facis tibi quām optimē. Iam verò opulentus si forem homo, crumenaque mihi turgeret auro plurimo, Deus bone, quām alius à meis forem! quid operæ non præstarem miseris! pauperum necessitatibus sane prospicerem; esset enim ad manum facultas, esset quo tempora exornarem Diuinumque procurarem cultum; neque carceribus paterer deesse benignitatem meam. Id quidem mihi certum esset facere; sentio enim ad misericordiæ opera propensum animum, facilem flecti, cuique innatum sit alienis miseriis indolere. Et verò intolerabile prorsus est, opulentissimum quemque seruare sibi res suas, neque Deo à quo tamen omnia acceperit, gratitudinis vires rependere; ornatissimæ sunt illorum ædes, squalent tempora fine ornatu. Ornare qui possunt, nolunt; non possunt si qui volunt.

Verum ad
hoc nō pa-
rum plus,
sed ingentes

Bone Deus! quid obmurmurator hic non congerit! quibusque integumentis humana sese cupiditas non inuoluit, vt lateat & ne videatur! mox filiorum curam necessitatemque querelis suis

fluis prætenderat; iam verò cùm id ex voto non successit, misericordiam erga pauperes prætexit, & si placet, cultum Dei. Verum age cupiditatis tuæ qui patronum agis non illepede: quod si recte ratiocinaris tu, eodem sane arguento conficiam ego, non exigua tantum opum incrementa expetere debuisse te, sed vel ad ipsas Salomonis gazas, adeoque etiam maiores aspirare. Liquidò id quidem patet: iis enim circumfusus, quæ Deus immortalis, charitatis opera præstare non posses: ut sese per omnes mundi angulos benevolentiae tuae indicia, velut à sole emicantes radij, diffunderent. Et tamen nonne ridicula ea esset insania, si quis suas spectans opes, altum ingemisceret Salomonis thesauros quod non possideat. Peruuiaeque totius defossa adhuc metalla rationibus suis neandum quod accesserint? stultum est inquis eiusmodi dicta dicere, insana sunt hæc vota. At quod pacto insanum tu dicas id appetere, quod facere posses bene? certè ingentia præstare tunc valeres, qui iam admodum nihil potes. Vides igitur tuâ conuictus sententiâ, non te pauperum premi benevolentia, sed tuâ cupiditate; & non Dei agere causam te, sed tuam, licet pessimam.

opes debarent appetere.

Ne plura bona exper-tas ut plus boni possis facere: nō reuera di-tior non fa-ceres que facis paupe-rior.

32. Deinde quam id est perridiculum dictitare, plurimam tibi fiditionem esse, aliis benefaciendi futuram facultatem, fateor posses quidem multis facere bene; verum id mihi imponere vis tu, facturum te illico, facere quod posses opulentus, valens corpore, & in dignitatibus constitutus. Planè inquies id mihi acturus videor; sentio enim eā me esse indole, ut in benevolentiae opera non ferat modo, sed & abripiar. Ego verò tibi non credo, ne iurato quidem: non enim is es qui modo es, neque tam pia tibi tunc foret animi affectio. Nihil mentibus illis sterilius asperiusque, quam qui aurum argentumque in viscerebus ferunt; nec verò auro licet turgeant aurum dant; eruendum est vi, & ferro. Misericordem te facit paupertas tua: egestatis tuae incommoda quod pateris, facile compateris alienæ; nosti expertus quid fit pati; idcirco patientem cùm vides pauperem, mouentur tibi viscera quasi si rursus tuum tibi instaret malum. Sic nempe recentis memoria infelicitatis tuae recrudescit ad conspectum alienæ. Hinc facile compateris, quia compertum tibi est quid fit pati. At verò fortuna si blandior afflet, nihil citius secum auferunt molles Zephyri, suauesque aura, quam præteriorum, quos susti-

sustinuimus malorum miseriārumque memoriam, sua verò mala qui non curat, quomodo eum tangent aliena? Opulentus sanè fias, exarescere tibi citò senties pieratis viscera nec tam facile commoueri; & nisi magnâ virtute exsuperes, breui fies immisericors, bonorumque operum steriliō ipso auro, quod sui cupiditate totum in se trahit anima succum, sterilemque afflatus facit. An non id fateris ipse, eos qui possunt omnia, nihil velle; qui nihil possunt, velle omnia? Omnia iam vis, quia parūm potes; sed si multa posses, crede mihi nihil admodū aut parūm velles benefacere. In auaritiam deflecteres ut plerique opulentī; in via delabereris & scelera, quæ quia diuites facile & sàpè impunè possunt exequi, facile volunt; periret diuitiarum nidoare suffusa animi deuotio, omnisque pietatis sensus; subtraxisset denique fauores suos grātiasque tuis criminibus irritatus Deus, & sic tandem qui nunc in mediocri fortunā aut etiam in tenui admodum, egregius es Dei pietatisque cultor, impius fuisses medias inter opes, & ex eorum numero quorum Deus venter est, quorum Deus aurum est.

Fateor inquis, vulgò sic fit; commune id est præcipitium. At verò me cùm considero, non video quō pactō sic possim in transversam agi, & abripi, nimis enim altè imbibitum mihi est in quācumque fortunā stare Deo subditum, eiusque agnoscere imperia cuius beneficiō datur frui. Itane verò? hanc de te audes spem præsumere? Verūm detine paululum præproperam fiduciam, & exemplo sapere si vis, sape alieno: eadem sane quæ tu de te, de Eulogio quodam existimabat Daniel eremita, vir sanctitate conspicuus, sed, quod non frustra adiicio, vir minimè mālus. Operæ pretium erit historiam rei pertexere, quam in Sylloge refert Paulus, vetus auctor Græcus, non græcæ fidei.

§. VI.

Exemplo Eulogij dicta confirmantur.

Eulogius
dū pauper,
sanctus &
munificus.

In ter Thebaidis sylvas & rupes versabatur Eulogius, operamque suam fingendis saxis lapicida elocabat. Conditione plebeius & pauper; nobilis animo & virtute, meritisque in cælo opulentus.

33.

34.

Paul. Syl.
logi 13.
8 apud
Causin.
Tract. 2.
Maxim. 5